

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/1/2025
Identifikačné číslo spisu:	5823232217
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5823232217.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ PhDr. S. G., Q. K. - O. X. XXX, 2/ Ing. S. G., Q. K. - O. X. XXX, zastúpených JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK, s.r.o., Dolný Kubín, M. R. Štefánika 1822, IČO: 36832103, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marián Jurkovec, proti žalovaným 1/ Q. S., Q. K. - O. X. XXX, 2/ H. S., Q. K. - O. X. XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 19C/59/2023, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2024 sp. zn. 8Co/52/2024 v spojení s opravným uznesením z 12. novembra 2024 sp. zn. 8Co/52/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovaným 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalovaní“) povinnosť odstrániť nevyhnutým rezom časť bližšie označených drevín v rozsahu 50 cm zasahujúcich do bližšie určeného pozemku rastúcich na bližšie určenom pozemku, a to do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto uznesenia (výrok I.). Žalobcom 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“) priznal proti žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných uznesením z 30. apríla 2024 sp. zn. 8Co/52/2024 zmenil prvostupňové uznesenie tak, že návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a žalovaným priznal náhradu trov konania.

2.1. Uznesením z 12. novembra 2024 sp. zn. 8Co/52/2024 odvolací súd opravil záhlavie svojho uznesenia z 30. apríla 2024.

3. Žalobcovia (ďalej aj ako „dovolatelia“) podali proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. e) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhli, aby dovolací súd zrušil

uznesenie odvolacieho súdu alternatívne aby ho zmenil a potvrdil prvostupňové uznesenie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. e) CSP v podstatnom namietali, že vo veci rozhodol na druhom stupni nesprávne obsadený senát odvolacieho súdu, t.j. senát „8Co“, ktorý senát mal byť v zložení, Mgr. Katarína Beniačová - predsedníčka senátu a sudkyňa - spravodajkyňa, Mgr. Zuzana Hartelová - členka senátu a JUDr. Jozef Turza - člen senátu. V napadnutom uznesení sú však uvedení členovia senátu: Mgr. Katarína Beniačová, predsedníčka senátu (sudkyňa - spravodajkyňa), Mgr. Zuzana Hartelová - členka senátu a JUDr. Roman Tichý - člen senátu, teda v jednom prípade iný člen senátu.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP žalobcovia uviedli, že v danom prípade je prax rozhodovania vo veciach neodkladného opatrenia (predtým predbežného opatrenia) u odvolacieho súdu iná, ako rozhodol odvolací súd. Vyčítali tiež odvolaciemu súdu, že sa bližšie nezaoberal dôvodmi a argumentami uvedenými v návrhu, predloženými listinnými dôkazmi a závermi prvostupňového súdu, v dôsledku čoho je uznesenie odvolacieho súdu nepreskúmateľné.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho navrhli odmietnuť a priznať im náhradu dovolacích trov. V podstatnom poukázali na to, že žalobcovia v dovolaní nevymedzili jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. Pokiaľ žalobcovia podali dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (bez ohľadu na jeho formálne nedostatky) dovolací súd sa týmto dovolaním nemohol (prípadne) ani vecne zaoberať, nakoľko dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je ex lege prípustné v prípadoch návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 421 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP).

7. Žalobcovia podali dovolanie tiež podľa § 420 písm. e) CSP tvrdiac, že v ich prípade bol nesprávne obsadený odvolací súd (v senáte mal byť JUDr. Jozef Turza a bol JUDr. Roman Tichý).

8. Právo na zákonného sudcu je zaručené v ustanovení čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

8.1. Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e) CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

8.2. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z.z.“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

8.3. Za zákonného sudcu podľa ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 52/97, sp. zn. II. ÚS 47/99, sp. zn. II. ÚS 118/02, sp. zn. III. ÚS 46/04, sp. zn. III. ÚS 46/2012, sp. zn. IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je

vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy.

8.4. Nesprávne obsadeným je súd obsadený v rozpore s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdu, ktorý má určitý spor prejednať a rozhodnúť. Súd je nesprávne obsadený aj vtedy, ak o veci nekoná zákonný sudca. Zákonným sudcom je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu (sp. zn. 7Cdo/51/2018). Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj prideľovanie súdnej agendy sudcom a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bolo zachované stanovené prideľovanie súdnej agendy na konanie sudcom a aby bol vylúčený výber súdov a sudcov „ad hoc“, pre rôzne dôvody a účely. Ak sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP za nesprávne obsadený.

9. Dovolací súd v danej veci predovšetkým skúmal, či vybraný odvolací senát, ktorý v danej veci konal a rozhodoval bol určený v súlade s rozvrhom práce.

9.1. Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline na rok 2024 v znení dodatku č. 3, teda od 27. marca 2024 (t. j. účinného v čase prijatia napadnutého odvolacieho rozhodnutia) bolo súdne oddelenie 8Co zložené zo sudcov Mgr. Katarína Beniačová (predsedníčka senátu), Mgr. Zuzana Hartelová a JUDr. Jozef Turza (členovia senátu). Ustanovení zástupcovia člena senátu JUDr. Jozefa Turzu boli v prílohe č. 1 Rozvrhu práce v stanovenom poradí: 1. JUDr. Erik Varga, 2. JUDr. Martina Mochnáčová, 3. JUDr. Roman Tichý, 4. JUDr. Vladimír Topoľančík, 5. Mgr. Andrej Kekely, 6. Mgr. Mária Kašíková, 7. JUDr. Zuzana Krivdová, 8. JUDr. Jana Kotrčová, 9. JUDr. Jana Vargová.

9.2. Článok II. 2.4 citovaného Rozvrhu práce určoval spôsob zastupovania sudcov a vyšších súdnych úradníkov takto:

a) Zastupovanie sudcov (riadiacich predsedov senátov/predsedov senátov i členov senátov) sa spravuje tabuľkovou časťou rozvrhu práce - Príloha č. 1 rozvrhu práce. Zastupovanie platí i pre prípad vylúčenia sudcu.

b) V prípade, ak je zastupovaný predseda senátu a na jeho miesto nastúpi ako zástupca ďalší predseda z dotknutého senátu, na jeho miesto (zástupcu) ako člena senátu nastúpi jeho zástupca podľa tabuľkovej časti rozvrhu práce - Príloha č. 1 bod 2.

c) Ak zastupovanie trvá nepretržite viac ako 14 kalendárnych dní, počnúc 15. kalendárnym dňom prechádza povinnosť zastupovania na ďalšieho zastupujúceho predsedu senátu/člena senátu v poradí uvedenom v tabuľkovej časti rozvrhu práce (t.j. po každých začatých 14-ich dňoch zastupovania sa zastupovanie posúva na ďalšieho zástupcu v poradí). To neplatí v prípade zastupovania vo veci, v ktorej bol vykonaný senátom akýkoľvek procesný úkon. V takomto prípade zostáva až do skončenia veci zastupujúcim členom senátu ten sudca, ktorý bol zastupujúcim členom senátu v čase vykonania tohto procesného úkonu.

10. Z potvrdenia vedúceho osobného úradu Krajského súdu v Žiline a oznámenia predsedníčky senátu a spravodajkyne Mgr. Kataríny Beniačovej z 12. februára 2025 najvyšší súd zistil, že v období od 26. marca 2024 do 21. júna 2024 bol riadny člen senátu 8Co JUDr. Jozef Turza práceneschopný. Jeho zastupovanie počas PN v súlade s uvedeným v bode 9.2. sa realizovalo tak, že počas prvých 14 kalendárnych dní PN JUDr. Turzu, t.j. od 26. marca 2024 do 08. apríla 2024 zastupoval JUDr. Erik Varga, od 15. kalendárneho dňa, t.j. od 09. apríla 2024 prešla povinnosť zastupovania na ďalšieho zastupujúceho, ktorým bola JUDr. Martina Mochnáčová, ktorá trvala 14 kalendárnych dní, t.j. do 22. apríla 2024 a od 23. apríla 2024 do 06. mája 2024 prešlo zastupovanie JUDr. Turzu na JUD. Romana Tichého.

11. Dovolací súd preto s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že žalobcovia neopodstatnene namietali, že v odvolacom konaní bol nesprávne obsadený súd v zmysle § 420 písm. e) CSP.

12. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov podané v súlade s § 431 ods. 1 a § 420 písm. e) CSP podľa § 447 písm. c) CSP odmietol ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

13. Dovolatelia ďalej namietali nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia (bod 3.2. in fine). S využitím aplikačného pravidla uvedeného v § 124 ods. 1 CSP najvyšší súd ustálil, že namietaná vada zodpovedá zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP, aj keď žalobcovia, kvalifikovane zastúpení advokátom, explicitne tento dovolací dôvod neuviedli.

13.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05).

13.2. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

13.3. K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13.4. Dovolací súd dospel k záveru, že v okolnostiach posudzovanej veci nemožno konštatovať ani procesnú vadu nepreskúmateľnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho tvrdeniami, právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Možno preto uzavrieť, že závery odvolacieho súdu - uvádzajúce že žalobcovia dostatočne neosvedčili dôvodnosť ich nároku, neosvedčili právo prechodu cez spornú nehnuteľnosť, a

to ani v rámci nimi iniciovaných viacerých súdnych konaní - neboli celkom zjavne nedôvodné, či právne nekonformné.

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov aj v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.